

Ein spurningur til hitt bretska umboðsvaldið her.

Føroyingar vilja hava tað besta samarbeiði við Bretar. Hugsi, at vit kunnu siga, at vit eru fúsir at gera alt, ið vit duga og orka, og sum rimiligt er, fyrri at fáa hesa samvinnu í lag, ikki bert nú, men eisini fyrri komandi tíðir.

Føroyingar kenna okkum vísan í, at Bretar sum hin stóra og hin humana tjóðin vilja unna okkum, hini minstu tjóðini í Norðanlandum, bestu og rúmastu kor.

Men tað er ymist, ið hevur undrað okkum ella sum vit ikki fata í viðurskiftunum okkara og teirra millum. Vit kunnu soleiðis ikki fata, hvussu tað ber til, at íslendingar hava lættari átgöngu at koma til Bretlands til samráðingar við bretska stjórnina enn vit Føroyingar.

Hvussu ber tað til, at vit, hóast vit nú í longri tíð hava biðið um tað ikki kunnu fáa loyvi at fáa eina samráðingarnavn til Bretlands, meðan tað frættist, at íslendingar hava verið í Bretlandi, til samráðingar, og at tað er í umbúna hjá Íslendingum nú aftur at fara av landinum til samráðingar við Bretar um fiskivinnuviðurskiftini.

Eg loyvi mær við hesum reglum at spyrja hitt háttvirda bretska umboðsvaldið her á landi, hvussu tað ber til, at ein slíkur munur er hjá Íslendingum og Føroyingum at koma til Bretlands.

At eg seti fram henda spurning alment kemst av, at spurningurin liggur øllum Føroyingum á munn og at svarið tí var okkum kærast um tað varð givið til almenningin.

p. t. í Havn, tann 11. januar 1945.

P. M. Dam,
løgtingsmaður.

Tá ið fólkafloksmenn flyddu undan skortfleingjuni undir amtmansmálunum

Gamlur síður er, at tá ið amtmansmáluni og nú eisini landsnevndarmáluni eru fyrri, plaga flokkarnir at draga fram ymiskt, ið vanliga ikki kann koma til umrøðu undir øðrum serstøkum málum.

Henda dagin plaga fyrst og fremst teir, ið eiga leiðsluna á tingi, kenna tað sum skyldu sína at vera til stóðis fyrri at svara uppá spurningar og verja seg móti áløpum frá mótsæðumonnunum.

Men hvat hendi í ár?

Ein av teimum tólv referaði spakmæltur sjálvt álitið. Nei, hann visti einki at draga fram móti amtmanninum og landsnevndini!!!

So talaði A. Samuelsen sambandsins vegna.

Hann fanst høvudssakliga at tí

atburði, ið dómarin hevði latið komið til sjóndar undir viðgerðini av ymiskum rættarmálum. Segði seg at gera tað ikki fyrri at leypa á persónin Bonnevie, men fyrri at verja dómstólin, sum einig meiri enn hann, segði hann, ynskti hildnan í æru og úttan fyrri ella omanfyri allar flokkar í landinum.

Hetta toldu fólkafloksmenn at hoyra. Teir andaðu meiri frítt og lættliga, tá ið teir merktu, at teir og teirra stóður ikki heinleidis komu undir hæggið.

Men so bað orðførari javnaðarflokksins um orðið.

Tá fór at tynnst í fólkaflokksliðinum. Fyrst fór tingformaðurin út. Hann rópti sambandsmannin Djurhuus at koma at taka formanssessin fyrri seg. Síðani fóru teir ein og ein, spakliga, sum him út av durum — til eingin var eftiri.

Teir vórðu millum annað spurdir: Hvi hevur tann háttvirdi løgtingsformaður ikki latið javnaðarflokksins stjórnarskipanaruppskot komið til viðgerðar?

Mangir aðrir spurningar vórðu settir fram, og nógvar ábreiðslur vórðu gívnar sum ein og hvør annar flokkur enn fólkaflokkurin hevði roynt at svara.

Ikki sukk til svar fékk javnaðarflokkurin uppá, hvi stjórnarskipanaruppskotið varð stungið burtur.

Ikki eitt sukk av svari uppá nakran annan spurning.

Tei stórreypandi fólkaflokksmennir høvdu sum strutsurin stungið høvdið inn í buskin — vóru himmalgláðir við at sleppa at tuga, so sekaðir sum teir kendu seg.

Ikki var betri, tá ið figgarætlanin var fyrri.

Fólkaflokksins primusmotor, figgarnevdarformaðurin Th. Petersen, átti sum framsegumaður fyrri tann størsta bólkin fyrst orðið. Hann royndi spakmæltur at snýja sær ígjøgnum og frá øllum teim málum, sum hansara og sambandsmanna figgarætlan høvdu slept uppá fjall. Í endanum royndi hann at herða málið eitt sindur og vendi sær móti javnaðarmonnum. Tó segði hann við tað sama, at hann vildi ikki svara einum aftur. Hann visti, at teir vildu koma við eini ræðuligari ágöngu móti fólkaflokkinum, segði hann. Men hann skuldi kortini siga tað at Dam hevði fingið miðjónbasilluna á heilan. Hvussu kundu Føroyar bera seg, um Dams uppskot varð samtykt. Tað kravdi heilar 2 miðjónir meir enn hansara figgarætlan. (Javnaðarmanna inntekuppskotið vildi lætta teim minni mentu um skattabyrðina, meðan teir, ið hava haft ráð til at leggja yvir 57 miðjónir til góðar hesi krigssárin, skuldu koma at gjalda eitt sindur meiri í skatt!)

A. Samuelsen segði seg at vera so gláðan og lættan um hjarta

yvir at eingin minni enn sjálvur Thorsten Petersen hevði bekennt, at fólkaflokksins løysingarpolitikkur var óðamannaverk. Tí tað segði Th. P., tá hann segði, at Dams uppskot, ið miðaði imóti at fáa um 2 miðjónir meiri í inntøku til tingið fyrri at loysa ymsa samfelagsneyðugar uppgávur, var óðamannaverk. Tað eru stívar 2 miðjónir, ið staturin í dag rindar til hitt føroyska húsarhaldið. Hann ið sum fólkaflokkurin hevur framtíð at kvetta okkum frá Danmark, so vit koma at nýðast eisini at gjalda hesar tvær milj., hann er altso eftir Th. Petersens egnu orðum óður í høvðinum, Einar tvær miðjónir og aðrar tvær miðjónir, tað er tað sama. A. S. endaði røðu sína við, at Th. Petersen hevði klistrað orðið óðamannaverk nppá fólkaflokkspolitikkinn við at fordøma Dams inntekuppskot um tvær miðjónir eyka frá teim stóru.

Tá ið framsegumaðurin fyrri javnaðarflokkinn fékk orðið, var tingformaðurin horvin — og tað varði ikki leingi, til teir allir fólkaflokksmennir horvu, ein og ein, so hvørt sum ábreiðslurnar hardnaðu móti »harpingtonum«.

Tíðindi.

Stórokursella avdúkað í Íslandi eins og í Føroyum.

Tíðindi koma úr Íslandi, at sakarmál er reist móti heilsøluflaginum Helgason & Melsted fyrri okursølu og falsan av prisuppgávum á vørur frá Ameriku.

Íslendsk bløð halda, at tað ikki verður úti við H. & M., men at fleiri heilsølumenn vilja fylgja hesum felagi í kjalavatinum.

Hvussu stór okursalan talan er um, eru menn gitt sindur ójavnir á máli. Summir gita upp í 20 millionir — tjúgu millionir.

Vit geva »Krossi« rætt í tí, at tað er vert at leggja til merkis hjá okkum, at Helgason & Melsted er just tað felagid, sum fólkaflokksmenn við Th. Petersen og Kjølbro á odda vildu skræða seg úr skinninum av óði fyrri at hjálpa at fáa lögtingid at keypa ein halvan skipafarm av vørum úttan at nakad sum helst vist var uppgivið um prisin.

Tað hevði verið snótligt, um lögtingid hevði latið fólkaflokkinn drívd seg út í felluna at keypt í blindi — við bind fyrri eygunum — fyrri at verðið fláað av hesum íslenska okrarafelaginum.

Sendimannanevndin.

Føroya reidarafelag hevur sum umboðsmann til Íslands sent keypmann Johan Dahl, Vági, Fiskimannafelagid formann sin Daniel Klein, Skipara- og navigatørfelagid Th. Thomasen og Føroya Arbeidarafelag Magnus Torsheim.

Sendimaðurin Hans Dalsgard fór saman við nevndini til Íslands.

Vit ynskja sendimannanevndini og umboðsmanninum góðan byr á ferðini.

Frá »Leivuri Óssurssyni«

er frætt, at hann er fullfermdur á heimveg. Seinasta leygardag hevði hann bert fingið 200 kurvar.

Útróðurin.

Bedi í Súduroy og í Nordoyggjunum sigst frá væl av fiski. Sunningar finga um 600 centnar í tveir dagar. Í hinum bygðunum royndist eisini væl.

Men vedrid forðar tessverri øllum útróðri. Tað er bert hendinga løtu royndi.

Kolagrevsturin.

Í Hvalbe hava menn vunnið meiri út av koli enn á nøkrum sinni. Tí verri eru flutningslíkindini so vanalig, at teir eru við at leggja innibýrgdir við kolinum. Í Rangabotni hevur proppstrot at kalla stæðad kolaseluni.

Fáa Rangabotnsmennirir nóg nógvs propps, og kunnu Hvalbingar fáa fleiri skip til sín eftir koli, er eingin grund longur til at rationera brenni. Tað eigur nú at sleppa aftur í fría sølu.

Veiduyvirtil fyrri motorbátarnar í Klakksvik árið 1944:

Arnvid	72.246,85
Brimnes	81.100,00
Enniberg	43.975,12
Flóvin	—
Gardar	105.895,30
Gjógvaremi	40.000,00
Gluggur	30.000,00
Gunnungur	77.955,01
Havfarid	40.000,00
Hópur	25.000,00
Kallsoy (Húsar)	34.000,00
Kunoy	50.065,54
Kvik	81.000,00
Louisa	111.093,57
Nevid Reyda	75.771,57
Neckur	46.000,00
Nólsoyar Páll	78.171,74
Nórðan	20.000,00
Nópur	105.425,53
Ragnhild	71.624,28
Royndin Frida	108.781,44
Sanna	70.000,00
Sigurd	102.467,54
Silid	42.000,00
Svananes	36.445,79
Tinganes	40.000,00
Tjaldavik	37.106,16
Tór	701.972,34
Ulf	90.300,04
Victoria	56.886,03
	1.935.223,85

Hettar er brutto veidan í kr. fyrri motorbátarnar, men fleiri hava verið til umvælan og á annan hátt ikki í drift alt árið.

Føðilandið.

Í Atlantshavi, har bylgjan blá, har skundið brýtur skipum frá, er føðilandið, hitt litla væna, altíð at sjá.

Vit elska Føroyar, vart føðilandi, frá fjallandi til hvítan sand, við grønum lidum á summartíðum — vart fósturland.

Har Trondur og Sigmundur, hetjur tvær, ja, landið høvdu tær altíð kær, har enn teir fóru, teir altíð fóru landið í sær.

Við grønar lidir og bláan fiørd har sólin stavar á fósturjerd, har seyður ferðast og fuglur trívist, har grasid grøt.

Har fossar og fuglar syngja lag, har aldan skvattar summardag, har norðlýsid glampar á heystardegi, er landið tað.

Tað føðilandið so litid er frá fjalli ovast til ystu sker, tó tað vit elska við reimum hjarta, har leiddin ber.

Minst til at æra titt føðilandi, her ert tú borin við sjóvarstrond, har enn tú ferðast, hav tú í minni titt fósturland.

DITLEV OLSEN